

muks ning suure riigi kasuks, kelle troonipärijaks ta Abige Wägewamalt poolt seatud.

Maamatulaegas.

Inimene õpib niikaua kui ta elab. Maa tahtmine peab tal õppimiseks, ning koolmeister õpetajaks olema. Koolmeistril on mitmesarnased. Enne wanaste polnud veel ühtegi palgatud koolmeistrit ja inimesed õppisid siiski, seal olivad noorematel wanemad juhatajaks ja töö õpetas igaühte. Pärast kui mitmed õppimises lohakaks olivad saanud, tuli wäeteenistus noomijaks juure, nüüd siignes wanasõna: Kull ilm õpetab, wafkanahk noomib. Ei see veel aidanud, veel oli wähe õpetust. Asutati koolid lastele ja agarad sulemebed panisid ane ning terasfuled krabisema, et õpetus raamatute waral üleüldiseks saaks. Ja seda peab küll igamees wasta tõrkumata tunnistama: odawamat ja armsamat koolmeistrit ei ole kui üks hea raamat. Ühe rahwa raamatu ehk kirjawara on kui üks puu, mis head õpetab pahast labutama, mille wiljast aga mitte pole keelatud süüa, waid siin on just kass: sa pead sööma. Rahwa oma sees juurdeleb see puu, üfistud mehed on tema harijad ning kui nende harijate seas ka palju hooletumaid ning sõlmataid on, siis seisawad puufuured ometigi lootuse järele hea maa sees — ega terwe rahwas ometi mitte nii wilts ja hooletu pole kui üks ja teine üfist inimene — ning nii kasvab see õpepuu kaunis nägusalt ja kannab wilja iga aasta. Kõik wili pole küll mitte hea, aga mõndagi head on ikka leida. Iga mees, kes selle puu küllest nopib, peab ettewaatlikult walima. Kalendri-trükkijal on juba mõnda aastat kaunise suur raamatulaegas olemas. Sinna püüab ta jõuda mõnda ikka enam ja enam häid, kasulisi raamatuid siise muretseda ning pakub neid ka oma sõpradele õpetuseks. Neid soowitakse heast südamest, wõtku sõbrad neid ka heal meelel wasta, ja mis pea asi, tarwitatagu kasuga ja rõõmuga. Järgmised raamatud on iseäranis igale raamatu sõbrale soowitada:

1. E. H. Niggoli Wene keele lugemise raamat

I jagu ilmus aastal 1883. Wene. Eesti sõnastikuga, nüüd on II jagu ka ilmunud ja toob Eesti keeli lugemiseks Wene keelde ümberpanemiseks; selle kõrwal on jällegi rikas sõnaraamat, mis ka omaette kui Eesti. Wene sõnastik iga raamatupoest saada on. Rõõmuga saawad kooli õpetajad ning õpilased terwe raamatu ilmutist teretama, neile oli ta juba ammu oodatud, — aga ka neil, kellest teenistus ning eluford Wene keele tundmist nõuab ehk kes muidu heal meelel ennast riigi keelega tutvustawad, saab hea meel olema, et nüüd omale tubli sõnaraamatu muretseda wõivad. — 2. Meie ajalooüritaja J. Jungi sulest on Läti Hindrik Viimimaa kroonika täieste neljas jaos ilmunud ning terwele raamatule on selle endise aja maakaart juure lisatud. Hoolega tehtud hea raamat kõigile tõsise meelega inimestele, kes meie maa ajalugu tahawad tundma õppida. Tagasiwaade ajaloosse annab aru praeguse aja nähtumusest, õpetab esivanemaid auustama ennast ja kaasinimesi tundma. See raamat hulgab kui kuld praeguste Tallinnas ja mujal walmistatud tõlgete kõrwal mis suure õhinaga wõõrale eba- ja häbikirjandusele meie rahwa seas jüngrit forjavad. Läti Hindrik Viimimaa ei ole wististe mitte waja majaseintel wälja kirjuda nagu üht printsi Baldemari jne., tema soowitab ennast ise. Siin nimetame ka selle sama kirjaniku „Kodumaalt“ mis täielikult 9 jaos ilmunud ning meie kirjanduse parem wili on. — 3. Sellejama mehe sulest on ilmunas Viimimaa Wene walitsuse alla saamisest keisri Peeter I ajal, tähelepanemise wäärt jutustus mitmes andes. 3 annet on ilmunud. — 4. Martin Luteruse elulugu. 210 lbf. hulga piltidega kirjutanud J. Jung. Kellel auutundmist selle wägewa usumehe wasta südames on, see ärgu jätku nimetatud raamatud omale mitte muretsmata. Ta on päris kodus raamat, kasulik noortele ja wanadele, kõigile ka meele pärast ning armas. Meie ühparandaja wõitlused ning tööd on seal elawalt ja mõnusal kirjeidatud ning iga ristiinimene wõib sealt palju head õppida. — 5. Weike weeloõdija ja kalakaswataja. Kolmekümnenelja fujuga. J. Tülf.